

Egzaminuojamojo kodas _____

Privatinės teisės užduotis

2022 m. spalio 7 d.

UAB „Nemokumas“ nuo 2008 m. nuomojosi iš UAB „Komanda“ administracines patalpas. 2013 m. nuomininkei nuolat vėluojant atsiskaityti pagal sutartį ši sutartis buvo vienašališkai nutraukta nuomotojos iniciatyva dėl nuomininkės kaltės. Nutraukus sutartį liko nepadengtas 15 000 Eur UAB „Nemokumas“ įsiskolinimas nuomotojai už nuomą ir komunalines paslaugas.

Abejodama UAB „Nemokumas“ realiomis galimybėmis įvykdyti prievolės, UAB „Komanda“ svarstė turimas patalpas parduoti. Tačiau, kadangi patalpų nuoma jau kurį laiką domėjosi UAB „Simbolis“, UAB „Komanda“ pasiūlė UAB „Simbolis“ šias patalpas išsinuomoti, jei UAB „Simbolis“ sutiktų nedelsiant padengti buvusios nuomininkės skolas.

2013 m. kovo 29 d. UAB „Komanda“ ir UAB „Simbolis“ sudarė administracinių patalpų nuomos sutartį, kurios 4 punktu, be kita ko, sulygo, kad nuomos sutartis įsigalioja nuo to momento, kai UAB „Simbolis“ perves į nuomotojos sąskaitą 15 000 Eur sumą, padengdama buvusios nuomininkės skolą. UAB „Simbolis“ šį įsipareigojimą įvykdė ir vėliau kreipėsi į UAB „Nemokumas“ su reikalavimu sumokėti jai 15 000 Eur, remdamasi CK 6.50 straipsnio 3 dalimi. UAB „Nemokumas“ šią sumą sumokėti atsisakius, UAB „Simbolis“ kreipėsi į teismą.

Pirmosios instancijos teismas UAB „Simbolis“ ieškinį atmetė ir priteisė iš ieškovės UAB „Simbolis“ atsakovės UAB „Nemokumas“ naudai 600 Eur bylinėjimosi išlaidų. Teismas nustatė, kad UAB „Simbolis“ 15 000 Eur mokėjimu UAB „Komanda“ buvo dengiama UAB „Nemokumas“ skola, tačiau UAB „Nemokumas“ apie tai net nebuvo informuota. Teismo vertinimu, atsižvelgiant į CK 6.116 straipsnio 1 dalies ir 6.50 straipsnio 2 dalies nuostatas, skolos perkėlimui buvo reikalingas kreditoriaus sutikimas ir skolininko, kurio prievolę siekiama įvykdyti, pritarimas. Kadangi šiuo atveju skolos perkėlimo sandoriui skolininko (atsakovės) pritarimas nebuvo gautas, skolos perkėlimo sutartis tarp šalių nebuvo sudaryta, teismo vertinimu, ieškovė neturėjo teisės įvykdyti prievolės už atsakovę ir, atitinkamai, neturi reikalavimo teisės jos atžvilgiu.

Apeliacinės instancijos teismas, išnagrinėjęs bylą pagal ieškovės UAB „Simbolis“ apeliacinį skundą, apeliacinį skundą atmetė. Pritaręs pirmosios instancijos teismo išvadoms dėl kilusio ginčo esmės, apeliacinės instancijos teismas nustatė, kad atsakovė nagrinėjant bylą pirmosios instancijos teisme patyrė iš viso 800 Eur bylinėjimosi išlaidų, tačiau pirmosios instancijos teismas, nenurodydamas jokių motyvų, galimai nepastebėjęs vienos atsakovės pateiktos sąskaitos, priteisė iš ieškovės atsakovės naudai tik 600 Eur. Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija nusprendė tai laikyti rašymo apsirikimu ir nutarties rezoliucinėje dalyje šį apsirikimą ištaisė, padidindamas iš ieškovės atsakovei priteistą bylinėjimosi išlaidų sumą iki 800 Eur.

Ieškovė padavė kasacinį skundą, kuriame nurodė, kad bylą nagrinėję teismai nepagrįstai sutapatino trečiojo asmens teisės įvykdyti prievolę už skolininką ir skolos perkėlimo institutus, netinkamai aiškino CK 6.50 straipsnį ir nepagrįstai sprendė, kad ieškovė turėjo gauti išankstinį UAB „Nemokumas“ sutikimą įvykdyti jos prievolę kreditoriui. Ieškovė taip pat nurodė, kad apeliacinės instancijos teismas pažeidė CPK 313 straipsnyje įtvirtintą draudimą priimti apelianantui blogesni

sprendimą, nes priteisė iš ieškovės atsakovei daugiau bylinėjimosi išlaidų, nei buvo priteisęs pirmosios instancijos teismas.

Motyvuotai atsakykite:

1. Ar bylą nagrinėję teismai pagrįstai sprendė, kad tam, jog trečiajam asmeniui, įvykdžiusiam prievolę už skolininką, pereitų kreditoriaus teisės, susijusios su skolininku, yra reikalinga šalių sudaryta skolos perkėlimo sutartis? Ar kreditorius, prieš priimdamas prievolės įvykdymą iš trečiojo asmens, turi gauti išankstinį skolininko sutikimą? Kokioms sąlygoms esant skolininkas gali prieštarauti, kad už jį prievolę įvykdytų trečiasis asmuo?
2. Kokios yra įstatyme ir teismų praktikoje suformuluotos rašymo apsirikimų ar aiškių aritmetinių klaidų ištaisymo teismo sprendime instituto taikymo sąlygos? Ar apeliacinės instancijos teismas tinkamai taikė šį institutą? Jei jūsų atsakymas yra neigiamas, kokių procesinių veiksmų galėtų imtis atsakovė siekdama pirmosios instancijos teismo „nepastebėtų“ bylinėjimosi išlaidų dalies priteisimo?
3. Ar sutinkate su ieškove, kad nagrinėjamu atveju buvo pažeistas CPK 313 straipsnyje įtvirtintas draudimas? Kodėl?

Egzaminuojamojo kodas _____
Baudžiamosios teisės ir proceso užduotis
2022 m. spalio 7 d.

V. V. pagal BK 225 straipsnio 1 dalį kaltinamas tuo, kad, būdamas valstybės tarnautojas, savo naudai tiesiogiai pareikalavo ir priėmė dalį pareikalauto kyšio už palankumą vykdant įgaliojimus, t. y. būdamas savivaldybės administracijos vadovas, vykdant savivaldybės infrastruktūros projektą susitiko su Bendrovės X, kuri buvo savivaldybės vykdomo projekto įgyvendinimo generalinė rangovė, savininku G.G. ir už palankumą vykdant minėtą projektą pareikalavo 15 000 Eur kyšio, nurodydamas, kad iš karto pageidautų gauti pusę reikalaujamo kyšio, t. y. 7500 Eur. Po savaitės V.V. iš G.G. priėmė pusę anksčiau pareikalauto kyšio – 7500 Eur.

Gynėjas nurodo, kad byloje turi būti priimtas išteisinamasis nuosprendis, nes nenustatyti būtini inkriminuotos nusikalstamos veikos požymiai, arba byla turi būti nutraukta, nes visas procesas buvo nesąžiningas dėl esminių ir neištaisomų kaltinamojo teisių pažeidimo.

- 1) Visų pirma, V. V. padaryta veika neteisėtai kvalifikuota pagal BK 225 straipsnio 1 dalį. Byloje neatskleista jokia priežastis, už kokius veiksmus V.V. iš G.G. neva reikalavo ir paėmė pinigus kaip kyšį, nenustatyta, kaip turėjo pasireikšti V. V. palankumas bendrovei X vykdant projektą, taip pat nenustatyta, kad jis suprato, jog iš jo neva už kyšį tikimasi kokių nors palankių tarnybinių veiksmų. Bendrovė jau buvo laimėjusi konkursą kaip generalinė projekto vykdymo rangovė, jau buvo pradėjusi vykdyti projektą. Byloje nepaneigta kaltinamojo pozicija, kad jis susitarė imti paskolą iš G.G., kaip žinomo rajono verslininko.
- 2) Iš esmės kaltinimas yra grindžiamas neleistiniais įrodymais, t. y. pareigūno A.A., kuris po oficialios sulaikytojo apklausos, kurios metu sulaikytasis atsisakė duoti parodymus, neteisėtai atliko „neformalią“ įtariamojo V.V. apklausą, slapta darytu garso įrašu ir pareigūno A.A. parodymais apie pokalbio turinį. Neformalaus pokalbio su įtariamuoju metu pareigūnas pažadėjo, kad kuo greičiau sulaikytasis V.V. papasakos apie savo neformalius ryšius su verslininku G.G., tuo greičiau viskas bus išsiaiškinta ir jis bus paleistas iš sulaikymo. Tokiu būdu buvo pažeista kaltinamojo V.V. teisė nekaltinti savęs, todėl šie duomenys turi būti pripažinti neleistinai gautais ir negali būti naudojami.
- 3) Šioje byloje taip pat esmingai pažeista kaltinamojo teisė į gynybą. Jau perdavus bylą į teismą, kaltinamajam buvo pareikšti įtarimai kitoje byloje, kurioje, kaip jam tapo žinoma, kaip liudytojas tris kartus buvo apklaustas kaltinamąjį ikiteisminio tyrimo metu gynęs advokatas. Gynėjas buvo apklausiamas apie neva neteisėtus kaltinamojo bandymus, vykstant ikiteisminiam tyrimui šioje byloje, paveikti sau pavaldžius asmenis, kad jie šiuo metu nagrinėjamoje byloje duotų kaltinamajam palankius parodymus. Gynėjas ne tik kad neatsisakė liudyti prieš savo klientą, tačiau ir toliau liko jo gynėju. Prokuroras organizavęs ikiteisminį tyrimą ir palaikantis kaltinimą šioje byloje apie tai žinojo, toleravo tokius esminius teisės į sąžiningą procesą pažeidimus. Taip buvo paneigta kaltinamojo teisė neduoti parodymų apie savo galimai padarytą nusikalstamą veiką, teisė į veiksmingą gynybą ir teisė į teisingą teismą, nes teisme jau nebeįmanoma ištaisyti šių pažeidimų.

Prokuroras nurodė, kad 1) BK 225 straipsnio 1 dalyje nustatytai veikai inkriminuoti nebūtina tiksliai nustatyti, už kokius konkrečius veiksmus yra duodamas kyšis; 2) Ikiteisminio tyrimo

pareigūnas bendravo su sulaikytuoju, remdamasis ikiteisminio tyrimo teisėjo nutartimi, kuria jam buvo leista atlikti savo tapatybės neatskleidžiančio ikiteisminio tyrimo pareigūno veiksmus (BPK 158 straipsnis). Taigi jų metu gauti įrodymai (tiek įrašas, tiek pareigūno parodymai apie pokalbį) yra leistini; 3) buvusio kaltinamojo gynėjo apklausa kitoje byloje yra teisiškai nereikšminga nagrinėjant šią bylą, juolab, kad kaltinamąjį šiuo metu gina kitas, jo pasirinktas advokatas.

Motyvuotai atsakykite:

- 1. Aptarkite BK 225 straipsnio 1 dalyje nustatytos nusikalstamos veikos požymius. Ar pagal baudžiamąjį įstatymą reikalaujama, kad kyšio gavėjas aiškiai nurodytų kyšio davėjui kyšio davimo priežastį?**
- 2. Motyvuokite, ar ir kodėl slapta darytas garso įrašas ir pareigūno parodymai apie pokalbį su sulaikytuoju, yra (ne)leistini.**
- 3. Kaip turėtų būti vertinama įtariamojo gynėjo apklausa kitame ikiteisminiame tyrime? Ar tai turi teisinę reikšmę nagrinėjamai bylai? Jei turi, tai kokią?**